

Celem projektu jest zbadanie konsekwencji rozwoju technologii w kontekście życia w mieście. Chcemy zrozumieć, w jaki sposób cyfryzacja i nowe technologie mogą wpływać na jakość życia mieszkańców miast, kształtować miejski rozwój i politykę. Szczególnie interesuje nas jak technologia może wpływać na realizację zasad demokracji, równości i sprawiedliwości społecznej w miastach. W oparciu o istniejące teorie socjologiczne i psychologiczne – w tym sformułowaną niedawno koncepcję „cyfrowego prawa do miasta” – chcemy odpowiedzieć na pytanie o wpływ innowacji technologicznych na dobrostan mieszkańców, spójność społeczną i jakość demokracji lokalnej, rozumianej jako zdolność mieszkańców do artykulacji interesów i uczestnictwa w podejmowaniu decyzji o kierunku rozwoju miasta.

W obszarze nauk społecznych brakuje pogłębionych badań nad społecznymi i psychologicznymi konsekwencjami wdrażania nowoczesnych technologii w kontekście jakości życia mieszkańców miast i miejskiej demokracji. Projekt skoncentruje się na wypełnieniu tej luki poprzez przeprowadzenie badań podstawowych na rzecz lepszego zrozumienia konsekwencji wdrażania technologii w miastach na całym świecie. W części badań skupimy się na przypadku Singapuru i Tallinna – światowych liderów wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w miejskim zarządzaniu; a także Warszawy, w której pod hasłem usprawniania procesów demokratycznych intensywnie wdraża się nowoczesne technologie do zarządzania miastem i która zmagą się w rosnącymi wyzwaniem związanymi z zarządzaniem zasobami, konfliktami społecznymi, małą integracją społeczną i niskim poziomem przywiązania do miejsca. Na przykładzie Singapuru, Tallinna i Warszawy przeanalizujemy konkretne strategie polityczne i działania na rzecz wdrażania inteligentnych miejskich rozwiązań, by sprawdzić, czy nie są one realizowane kosztem jakości życia i demokracji. Wychodzimy przy tym z założenia, że ICT mogą mieć również znaczący wpływ na to, w jaki sposób mieszkańcy miast postrzegają swoje prawa i obowiązki wobec lokalnego środowiska, kształtując ich zachowanie wobec innych mieszkańców, miejsc i samorządów.

Badania zespołu przyczynią się do 1) sformułowania teorii prawa do inteligentnego miasta, opartej na wynikach badań i istniejącej literaturze oraz 2) zbadania wyzwań rosnącej technologizacji miasta oraz potencjalnych rozwiązań w duchu prawa do miasta. Budując na refleksji Lefebvre’a, stawiamy pytanie o to jak umiejętne wspierać technologiami rozwiązywanie miejskich problemów, zapewniając obywatelom prawo do miasta na poziomie indywidualnym, społecznym i politycznym. Uważamy przy tym, że bez lepszych narzędzi naukowych służących ocenie reakcji mieszkańców, wspólnot lokalnych i instytucji miejskich na rozwój technologiczny, ryzykujemy tworzenie miast służących technokratom i biurokracji, a nie obywatelom jako podstawowym użytkownikom miejskich dóbr i usług.

Aby zrealizować powyższe cele zamierzamy przeprowadzić szereg badań, między innymi korelacyjnych, eksperymentalnych oraz jakościowych. Nasze działania badawcze obejmą trzy poziomy: poziom makro, czyli analizę miejskich polityk, poziom mezo, czyli analizę wpływu rozwoju technologii na stosunki społeczne oraz poziom mikro, czyli badania indywidualnych reakcji na rozwój technologii i związków technologii z jakością życia jednostek. Zakładamy, że technologie informacyjno-komunikacyjne mogą mieć znaczący wpływ na sposób, w jaki mieszkańcy miast postrzegają swoje prawa i obowiązki wobec lokalnego środowiska. Jak wskazuje Dean (2017), udoskonalanie technologii powinno koncentrować się na wzmacnianiu procesów demokratycznych oraz przekładaniu idei prawa na rozwiązania technologiczne i polityczne, uznające prawo obywatela do korzystania z technologii na rzecz kształtowania przestrzeni miejskich i dostępu do miejskich danych. Wyniki projektu przyczynią się do lepszego zrozumienia społecznych i psychologicznych konsekwencji wdrażania nowoczesnych technologii dla jakości życia mieszkańców miast i miejskiej demokracji. Ponadto, rezultaty projektu pomogą odpowiedzieć na pytanie jak umiejętne wspierać rozwiązywanie miejskich problemów przy pomocy technologii, zapewniając jednocześnie obywatelom prawo do decydowania o kształcie miasta, w którym żyją.